

Gestos

Blai Felip Palau

... Vaig venir com el vent i me n'aniré com el vent, i no passarà res quan me'n vagi, perquè tampoc va passar res quan vaig arribar. Qualsevol gest que fem ve de milions de cèl·lules, de milions de morts que han creat aquest gest. Un dia el vaig agafar jo i li vaig afegir unes cèl·lules més, però seguirà el seu camí quan jo no hi sigui...

Entrevista feta per Teresa Sesé al coreògraf i ballarí Antonio Gades, que responia d'aquesta manera a la pregunta de si s'havia plantejat, als 59 anys, no pujar mai més als escenaris (*La Vanguardia*, 13 de novembre de 1995)

El Pere Corredor és un directiu estressat. S'atura a la cabina que troba de camí al tren i demana la papereta que li promet un bon pessic d'esperança en forma de calés que no li toquen mai. És client habitual d'una coneguda institució d'ajuda a persones amb disfuncions de tipus físic i psíquic que ven butlletes de loteria; negoci i funció social que funcionen en perfecta contradicció i amb ingressos multimilionaris. El venedor, un home gras, gairebé invident, li apropa el paperet, embolicat amb una fortor que ofèn l'olfacte. "Es renta poc, aquest paio", pensa el Pere Corredor. Quan es treu la bitlleta per pagar, una veu pudenta, provinent de l'interior del caixó metàl·lic, li fa la pregunta clau: "En vol un per al Dia del Pare?". "El Dia del Pare? Quin cony de celebració!", rondina. "Doni-me'n un", rectifica. El número és horrorós. Tots dos ho són, però la sort és capriciosa i poc primmirada.

El Pere Corredor, que ha demostrat dures dots de comandament com a responsable dels comercials de la multinacional Omnímodum, paga i agafa les dues butlletes amb aversió. Aguanta la respiració fins que és lluny del venedor i els pulmons li reclamen oxigen. Es fica els dos cupons a la butxaqueta de dalt, a l'esquerra de la camisa polida i ben planxada. És la butxaqueta que en el plec horitzontal té gravades les inicials P. C., brodades per gentilesa de la seva dona, la Martina Puigdel·lívol, entregada en cor i ànima a la tasca de procurar que mai no li falti de res, al seu espòs benaurat. El Pere Corredor arriba a l'estació amb l'afany de trobar un seient lliure i, si els colzes del veí l'hi permeten, fer la becaina. Troba un forat i s'asseu al costat de la finestra. El sol li escalfa els pensaments perduts. Els ulls, mig closos, passen sense interès per les pàgines —també sense interès— del diari. Afluixa l'atenció i el venç la son. Des de la zona, a P. C, l'acompanya la ferum apaivagada dels cupons del venedor de la —poca— sort.

El Jaume Malfat, que treballa per a una associació que vetlla per les persones amb problemes físics i psíquics, està endormiscat quan aquest home que viu la vida amb precipitació malsana pica fort i amb insistència a la finestra. "Sempre fot el

mateix, aquest paio”. Al Jaume Malfat, el son l’ enxampa amb la guàrdia baixa. És matiner de mena. A les sis, com un rellotge, es desvetlla, i després d’una estona de gira i tomba, es lleva, es treu el pijama i es vesteix amb la roba del dia abans i dels anteriors. La seva mare, la Marina de cal Trepapat, ja feineja a la cuina, li fa ous ferrats amb cansalada o botifarra i ho acompanya amb mongetes fregides o truita amb cebes tendres o ho adorna amb talls fins de fetge fregit... Ell ho engoleix tot amb facilitat de gegant. Hi suca pa, ho acompanya amb dos (o tres) mitjos gots de vi i hi afegeix un parell de rots que la seva mare, que té més de vuitanta anys, sent amb complaença, com si fos un nen petit. Després, ho adoba tot amb un cafè amb un rajolí de rom.

Per tant, a aquesta hora del matí, al Jaume Malfat l’ enutgen aquests cops insistents al vidre. “Sempre fot el mateix, aquest paio”. No li pot veure la cara, però està segur que aquest client és un malparit, un dèspota amb els seus subalterns. No li pot veure més que una ombra del rostre, i no és l’aspecte el que li fa pensar això, ni tampoc les seves urgències, ni el seu bon dia cridaner, ni el cony de copets al vidre. Creu que és així de malnat per la colònia amb què es perfuma. L’ ofèn la ferum enganxosa, pastosa i ensucrada que li arriba per l’espitllera. Per aquest motiu, el Jaume Malfat, el venedor que mai no ha entregat un primer premi, el despatxa ràpid i li col·loca una papereta per al dia del pare. I quan ja creu que ha marxat, s’adona que fa estona que s’aguanta la respiració per protegir-se de l’aromatitzada fortor, que ha penetrat com una boira espessa a l’habitacle. Una invasió a la seva intimitat per algú acostumat a rentar-se poc —només ho fa a fons, per fora i per dins, els dissabtes—, a vestir la mateixa roba —sobretot el jersei de coll alt, gris i perlat de llànties— i a habitar la gàbia, poc ventilada i de dimensions reduïdes —on tot just hi cap el seu cos gras assegut en un tamboret giratori—. Un impuls interior li demana un pet. Els budells li comuniquen que és possible. Aixeca una mica les anques i l’allibera. Sorollós. Tanca amb un cartró la finestreta que el comunica amb l’exterior, s’obre el coll del jersei, hi endinsa el nas i respira a fons els gasos pudents, que es barregen amb l’olor coneguda, rànica però familiar, de la casa de la seva mare, la Marina de cal Trepapat.

Trepapat, mare soltera que ha pujat amb més feina que alegries el Jaume Malfat, renta els plats de l'esmorzar mentre repassa mentalment tot el que ha de fer ara que el nen ha marxat a treballar: treure la pols, passar la baieta, posar una rentadora, recollir la roba que fa dies que està estesa —i alguna peça, cagada pels coloms—, endreçar el rebost —que és l'habitació dels estris i on hi ha embotits florits i conserves i pots en mal estat—, planxar la roba i endreçar-la als calaixos i als armaris, fer dissabte a la cuina —les rajoles més properes als fogons mostren esquitxos lliscants—, dutxar-se... Però després d'escórrer pel damunt plats i gots, els amuntega en un equilibri difícil, a sobre d'altres plats, coberts i gots, apilats pels dies i per les poques ganes de rentar-los. S'asseu una estona llarga a la cadira de la cuina i pensa en el pas del temps i de quina manera se li ha escolat. Medita, com cada dia, que la jornada que ara comença serà la reiteració d'una buidor pesant. Quan percep que el perill d'enfonsar-se és alt, activa un ressort molt ben entrenat que l'aixeca de la cadira i l'empeny a marxar de casa. Obeeix i fuig: sense pentinar-se, sense cap polsim de maquillatge, amb les sabates planes i desgastades, amb les mitges foradades als talons, amb la faldilla alta, rebregada i tacada, i amb una brusa d'un color difícil de determinar.

La Marina de cal Trepapat agafa un moneder petit i es dirigeix al bar on consumeix temps i diners. Quan entra al local, diu bon dia al Salvador Salpebrat, propietari del local, li ensenya un bitllet de cinquanta euros i li demana canvi. No li calia. Cinc columnes uniformades, de monedes brillants, l'esperen. Coneixedor dels seus hàbits, el Salvador li serveix una copa ampla d'anís. La màquina, amb la seva lluminària i pampallugues, està contenta. Les mans de la Marina de cal Trepapat es mouen amb la saviesa del gest repetit i reconcentrat: fica les monedes amb precisió per la ranura i colpeja els botons amb celeritat mentre mou els ulls més ràpidament que les intermitències de l'escurabutxaques. Mitja hora i dues copes d'anís més tard, la dona abandona el bar amb més de cinquanta euros menys. La màquina balla i canta. “Compraré cansalada per al nen. Cansalada i llom del

coll. Una mica de caldo d'ossos salats també li anirà bé. De patates i arròs, ja en tinc. El bistec de vedella no es pot ni mirar, de car com és! I del peix, no cal parlar-ne! Són temps difícils”, es diu la mare amantíssima del Jaume Malfat, el fill que no va conèixer pare —tampoc ha mostrat interès a saber qui era—, el nen que malgrat patir una ceguesa quasi total es guanya la vida repartint sort (poqueta), venent butlletes d'una associació benèfica de fort arrelament al país. La Marina de cal Trepapat escura el cul de la segona copa d'anís i saluda amb la mà el Salvador Salpebrat, que li torna el gest amb un cop de cap.

Tot just veure-la, el Salvador Salpebrat serveix una copa ampla d'anís a la Marina de cal Trepapat, la mare de l'expenedor de butlletes de loteria d'una considerada fundació benèfica i social. Ja li ha preparat les cinc columnetes de monedes brillants. La dona fa angúnia, tan bruta i poc arreglada, pensa el Salvador. Però tampoc l'establiment que regenta és un mirall de pulcritud. El terra de la barra, fet de llistons de fusta que el temps ha desencaixat, estan mig podrits i per les juntes s'hi escola pols, sorra, papers, escuradents, xapes d'ampolles, burilles i pòsits del cafè, entre un ampli catàleg de deixalles. Els prestatges l'ocupen botelles de licors inversemblants que conserven una pàtina de greix que fa les funcions de pega suau, útil per evitar que llisquin de les mans. El Salvador Salpebrat, propietari del cafè amb més solera i brutícia de Vilablareix, només passa el fregall quan les sabates de goma dels clients comencen a xerricar. El soroll l'esgarrafa.

Per això, no li farà cap retret a la Marina de cal Trepapat per com vesteix i per la deixadesa que arrossega. A més, com a clienta és excel·lent. I una jugadora fidel. “Amb els cinquanta euros que hi juga, dels quals m'emporto l'ics per cent de la recaptació total de l'escurabutxaques, més el marge de les copes d'anís, aquesta dona em proporciona cada setmana ics euros amb ics cèntims. Aquests diners —calcula mentalment—, multiplicats per uns tres-cents dies a l'any, sumen l'equivalent a ics euros anuals, que són l'ics per cent d'allò que em costa cada mes la compra mitjana de queviures o el tabac o les begudes i

licors o el cafè o la quantitat exacta d'ics euros que pago per un mes de llum... o la suma d'ics percentatge del pagament de la hipoteca...". El Salvador Salpebrat gasta les hores calculant-ho tot. Té classificats els clients per ordre jeràrquic i mental de lleialtat al consum. Ell l'anomena DMF, despesa mitjana fidelitzada. Sap el que cada client consumeix i l'escandalla en un registre mental on, ics cèntims amunt, ics cèntims avall, valora la importància de les seves aportacions i les compara amb les despeses que té. I creua i suma clients, segons els hàbits i periodicitat. Així avalua el seu negoci, que s'aguanta, sobretot, per les dues escurabutxaques. Són les fonts primordials dels beneficis i corcò principal, també, dels neguits en l'ànima del Salvador Salpebrat, un home tranquil i descurat, però amb principis. La seva consciència es rosega les ungles en veure com alguns clients perden els calés jugant amb aquests enginys perniciosos i meravellosos alhora. "Si no fos per aquest cony de màquines, el negoci no rutllaria", es diu el Salvador. "El nen, el Patrici, m'estudia Econòmiques i em costa molta pasta. No tenia prou nota per a la universitat pública i ha hagut d'anar a la privada. Si no hagués de pagar els ics milers d'euros d'aquesta carrera, aquests diners m'haurien permès pagar uns ics cents d'euros menys del préstec del cotxe, un Mercedes, que potser sí que no el necessitava, però que ha estat la il·lusió de la meva vida, o em rebaixaria en uns ics cents d'euros la quota anual del golf o...". El Salvador es mossega les ungles de l'ànima quan pensa en els euros engolits —gairebé robats— als seus clients. Però el seu cervell compta en ics centenars (o milers) d'euros, els que li calen per al seu benestar. I aleshores veu clar que pot augmentar aquesta benaurança, imprescindible, si lloga una altra escurabutxaques. "Em costa molt la carrera del nen i viure una mica bé és car...", es diu a si mateix, i a la seva consciència, a qui informa sempre puntualment.

El Patrici Salpebrat, estudiant d'Econòmiques de la universitat privada Bisbe Pallús, fill del Salvador, el propietari del bar més popular i més faltat de pulcritud de Vilablareix, té una ratlla de xocolata d'un donut enganxada al llavi

superior. Té llavis de cavall, amples i esquerdats i presumeix de cos atlètic. La Teresa Semprònia, la seva xicoteta, se'l mira embadalida mentre ell repassa els esports d'un diari gratuït al bar de la facultat. És hora de classe, però l'hàbitat natural del Patrici és el bar. La Teresa li acarona la galta, però no l'arranca de la hipnosi exercida per la taula classificatòria. "Com n'és, de pesada!", pensa el Patrici, estudiant mediocre de la facultat on s'haurien de formar els economistes del futur i d'on només sortiran llicenciats malcriats que seguiran amb més fracassos que èxits els negocis que heretaran dels papàs. "Merda d'esports!", pensa la Teresa, estudiant d'Empresarials, una dona que s'ensuma que el Patrici està perdent l'interès que tenia per ella. Però no es rendeix. Al mig del bar, la Teresa s'aixeca, li agafa fort la barbata, s'encamella damunt de les cames del Patrici i li llepa el tros de xocolata adherida al llavi equí. La hipnosi de la taula classificatòria no és tan potent per resistir un atac d'aquest nivell. L'ensucrada disputa, en què participen gustosament les llengües, no s'allarga més de mig minut, ja que el Patrici llavigròs té la vista entretinguda en una altra atracció. Pel damunt de l'espatlla de la Teresa divisa la Rosa Fiaràs, la universitària de Dret a qui la terminologia legal i els paranys del codi penal no li són un obstacle per a les matrícules d'honor. "Que bona que està, aquesta dona! I que pesada que és, la Teresa, amb els seus amanyacs apegalosos! Ho fa bé, al llit, i té totes aquestes... originalitats, però...".

El Patrici agafa la Teresa dels braços, se la mira amb una buidor de peix bullit i se la treu del damunt sense violència, però deixant clar que el joc s'ha acabat. Es treu de la butxaca la baralla de cartes. "Ja hi som! —diu la Teresa—. Tornaràs a passar-te el matí aquí, jugant a cartes?". "He quedat amb els amics", respon el Patrici amb naturalitat. La Teresa s'enretira i es queda tibada, al seu costat. A distància. No vol que cap part del cos fregui el del Patrici. La Teresa perd la mirada trista en els gargots gravats a les taules del bar: insults al professorat, alguna frase reivindicativa amb pretensió filosòfica i històries d'amor i desamor. El Patrici ulla a ràfegues la Rosa Fiaràs, la brillantíssima estudiant de Dret que, si no es torça, pot convertir-se en una eminència del gremi de les togues. Ell és l'as amb les

cartes. En part és fruit de la pràctica, però també té a veure amb una facultat oculta. Un misteri —que ell no sap que és heretat— que li permet comptabilitzar les cartes jugades i les que estan per descobrir, a l’instant i sense esforç. Si hagués intentat preguntar-se alguna vegada el perquè d’aquest do, hauria descobert que li venia del pare, el Salvador Salpebrat, el propietari del bar més brut i freqüentat de Vilablareix, un home capaç de calcular els pes de l’ànima; sobretot la seva, encara que, un cop pesada, seria capaç de deixar-la decandir-se perquè no el destorbés en l’objectiu de procurar-se les satisfaccions que està convençut que es mereix. Però el Patrici, estudiant anodí d’Econòmiques, no es pregunta gairebé res gairebé mai. Pot tenir la ment en blanc quan no juga a cartes. La seva vida és la rutina d’un universitari habilíssim copiant en els exàmens, que viu bé, guanya calés amb el joc i fa el passerell en els estudis. Però avui, un zum-zum de borinot emprenyador li furga el cervell. Dona un cop sec a la taula amb el munt de cartes. “Escapça”, ordena a la Teresa. Ella, de mala gana, talla la baralla en dues parts desiguals. “Aixeca’n una”. La Teresa treu un set d’espases. El Patrici agafa la carta següent: el rei d’oros. “Fot el camp. Has perdut!”. “Com?”. “Que marxis! —sil·labeja el Patrici—. S’ha acabat!”.

Arriben tres estudiants de Periodisme. S’han citat per jugar. Amb diners. La fama del Patrici s’ha estès pel campus. La Teresa s’aixeca, els deixa el lloc i se’n va amb pas indecís, humiliada, la bossa mal penjada i les llàgrimes lliscanti galtes avall. El Patrici dona joc. Una mirada de reüll a la Rosa Fiaràs, brillant estudiant dels viaranys del Dret, però inexperta en el joc del flirteig, el fa sentir guanyador: “Ja ets al cabàs”.

La Rosa Fiaràs, la universitària que coneix tots els secrets que amaguen els redactats aparentment freds de les lleis —la defensa dels poderosos pel damunt dels febles—, sent una esgarripança agradable quan la mirada del Patrici Salpebrat li llisca per l’esquena. “És atractiu”. Però la Rosa no vol que es pensi que li interessa, tot i que admet que l’afalaguen aquestes ullades persistents. Intenses. Per això, quan veu marxar la Teresa amb urgència, amb la cistella

penjada com si estigués fugint i amb llàgrimes als ulls, suposa que hi ha hagut una discussió forta i té la convicció que alguna cosa s'ha estrocat. Ho pensa mentre observa el dibuix de bromera de la nata del cafè amb llet. I experimenta una satisfacció lleu mentre obre el sobret del sucre. Una competència menys. Se sent objecte del desig, i no només com a brillant estudiant de lleis. I això, per primera vegada des de fa molts mesos, potser anys, la fa sentir bé. En el pes de la balança d'allò que creu que és just, el plateret de l'autoestima, de sentir-se atractiva, pesa molt. Barrina que podria ser la substituta de la Teresa, la xicota que potser ha trencat amb el Patrici, el pèssim estudiant d'Econòmiques que no figurarà mai en el quadre d'honor de la seva promoció. Però acostumada a analitzar-se fins a l'extenuació, amb la mateixa persistència que quan busca errors a les sentències de magistrats de prestigi, li apareix un núvol: "I si he estat jo, d'alguna manera, la culpable de la ruptura?". I a partir d'aquest moment, la càrrega de la seva ètica exigent tiba cap avall l'altre plateret. La justícia és això. Llença el sucre, que flota uns segons, sostingut per la consistència flonja de la crema de llet... fins que s'enfonsa i desapareix. Aixeca la vista i es creua amb la mirada del Patrici. Les llambregades duren uns segons i són penetrants. De la profunditat de l'esguard, el Patrici n'extreu la idea que la presa ja ha olorat l'ham i que de la cacera, ja començada, n'obtindrà un altre trofeu. Un més. La Rosa conclou que s'ha topat amb la mirada satisfeta d'un guanyador, amb l'esguard carregat de suficiència del jugador que mai no perd. I creu que no paga la pena intentar-ho. No el suportaria.

Tots dos es desenganxen les pupil·les. El Patrici fita els ulls dels seus contrincants i no mira les cartes, que reparteix amb la velocitat i professionalitat que l'han fet cèlebre. La Rosa remena els llibres de la bossa i els repassa. S'acaba el cafè amb llet, marxa del bar sense mirar el jugador expert —encara que sap que l'està vigilant— i surt a fora. Busca un racó de gespa assolellat per llegir el llibre triat. Troba el lloc just sota un arbre que projecta una ombra plena de forats per on la tebior del sol i de la temperatura ambient conviden a relaxar-se. Es treu el jersei prim, es queda amb una samarreta ajustada que li dibuixa els pits, rodons —n'està orgullosa, dels seus pits—, i busca el punt on ahir a la nit va deixar la

novel·la. Pensa que ha fet bé d'alliberar-se d'unes mans hàbils amb les cartes, però prepotents amb les dones. Ja té la balança equilibrada. Ara s'entrega a la lectura de *Pessics a l'aigua*, l'obra del Bartomeu Capcot, autor poc conegut que va descobrir en una ressenya del diari local. És original i té un estil que l'ha captivada.

El Bartomeu Capcot, escriptor de poca projecció i menys lectors, s'inventa relats amb l'alleujament de saber que seran pocs els lectors que podran burlar-se d'allò que escriu, perquè els ha publicat una editorial gairebé clandestina. Sempre ha volgut ser escriptor. Però està convençut que tot el que elabora arrossega, amagada en la sintaxi i la faramalla verbal, la mediocritat de l'artista frustrat. Malgrat tot, segueix escrivint. Quan hi reflexiona, conclou que l'explicació de la seva persistència no té un motiu concret, sinó que és fruit d'un garbuix de confusions: que ho fa per a si mateix, per posar-se a prova, per estar entrenat, per no sentir-se inútil, per augmentar l'autoestima, per aclarir-se les idees, per conèixer-se... Aquests són els moments —pocs— en què es veu capaç de tot. De fantasiejar i creure que es farà un petit espai a l'univers de la literatura, al casino de la intel·lectualitat, a les pàgines dels estudiosos, a les lleixes dels lectors que, passades les generacions, podran seguir llegint, rellegant, reestudiant i recomanant la seva obra, carregada d'aportacions ineludibles per fer la humanitat més justa i solidària o millor o... Però aquest estat de projecció, només li dura un llampec, la llum del qual, esquerpada i retorçada, l'il·lumina i el retorna a la terra. En aquests moments —molts—, quan rellegeix el que ha escrit, s'adona que aquell munt de paraules mal cosides amb esforç no li diu res interessant, que no serveix per augmentar-li l'autoestima, que no hi ha res d'original, ni millor, ni nou en aquells fulls ni en els pobres arguments i patètiques situacions dels seus personatges que puguin aportar res de valuós, no ja a la literatura universal —pretensions!, megalòman!, malalt!—, sinó a qualsevol lector o lectora. Aleshores pensa que el millor que pot fer és cremar-los, esborrar-los de l'ordinador o estripar-ne les impressions. Però no pot fer-ho. No ho pot destruir. Ho emmagatzema tot;

ho guarda en carpetes que mai no veuran la llum i que, potser, quan mori, algú llençarà a la paperera. “Millor així”, es diu. Per això es penedeix d’haver publicat *Pessics a l’aigua*, el llibre que es ven amb comptagotes, finalista en un concurs al qual mai no s’havia d’haver presentat, però on va participar empès per un estat d’eufòria falsa.

“Hòstia, ja arribo tard!”, s’adona de cop i volta el Bartomeu mentre mira l’hora. Perquè això sí que ho té, l’hàbit d’escriure: el temps s’escola a raig. Són tres quarts de mil. “Em cago en tot!”. És hora d’anar a ajudar el pare, en Valeri Capcot, el botiguer més vell del mercat, el rei de la venda de la carn de porc, l’animal del qual, al contrari del que passa amb l’obra de l’escriptor escapçat Bartomeu Capcot, es pot aprofitar tot. “De cap a peus”, presumeix el Valeri.

El Valeri Capcot té el costum d’obrir una mica abans de l’hora la botiga degana del mercat. Cinc minuts abans. “La puntualitat —diu— ho és tot. El temps, igual que es fa amb els marrans, s’ha d’esprémer tant com es pugui”. És el primer a obrir l’establiment, el primer a encendre els llums, el primer a escorxar l’animal partit en dos cossos paral·lels escindits per la columna vertebral, el primer a fer la primera venda, el primer a l’hora de cobrar... Si ell és el primer, el fill, en Bartomeu, escriptor de pa sucat amb oli, sempre és l’últim. No és el segon —només hi són dos, a la botiga—; el Bartomeu és l’últim.

“Ja t’has enganxat una altra vegada a l’ordinador?”, pregunta el Valeri, en veure que el seu fill fa tard. I sense esperar la resposta, afegeix: “Total, per escriure gargots que després llences a la paperera!”. Si hi ha alguna clienta, el Valeri Capcot ho aprofita per apujar el to de veu. Com ara, que entra la senyoreta Paula Mimeta, mare soltera criticada per ser homosexual i, també per aquest motiu, desitjada rabiosament per molts homes casats. Amb el bigotet estarrufat de satisfacció, comença a explicar intimitats —i el que ell entén com a carències— del seu fill Bartomeu. No cal que l’estirin de la llengua. Ho necessita per sentir-se satisfet. És la superioritat del qui humilia. “El nen va voler fer Filologia i, és clar,

nosaltres, la meva dona, al cel sia, i jo, li vam donar el caprici. Que no fos dit! Que mai pogués retreure'ns que no li havíem donat cap oportunitat (el Valeri despenja unes salsitxes del ganxo i les pesa), tot i que ja vèiem que no arribaria enlloc (agafa una mà, no un peu de porc, sinó una mà, que és més carnososa, la diposita al taulell de fusta, l'obre amb un ganivet començant per les ungles i en fa sis trossets amb el tallant), perquè per triomfar a la vida, per ser algú que mereixi respecte —“quines mamelles que té, la senyoreta Paula!”, pensa el Valeri—, cal guanyar-se'l, aquest respecte —“i ara em demana una botifarra negra; per botifarra, la meva, que segur que no n'ha provat una de tan bona”—, guanyar-se'l amb el treball ben fet dia rere dia, valorant allò que un ja té i que ha costat tant d'aconseguir (el Bartomeu escolta el seu pare i s'empassa l'orgull a cops de saliva, però no se sent avergonyit pel que diu mentre talla pernil salat molt finet per a la senyoreta Paula, a qui observa de reüll, fascinat; entregat); sense anar més lluny, aquesta botiga, negoci familiar que aviat farà cent anys, que va posar en marxa el meu avi, que va consolidar el meu pare i que jo he ampliat... ara mateix, dic, ja al final dels meus dies de vida laboral, no tinc la certesa que segueixi oberta quan jo no hi sigui. Sí, bones aquestes costelletes, i gens greixoses, fixi's —“collons, quin escot que té, és que et venen ganas de capbussar-t'hi”—, encara que, sap que li dic, senyoreta Paula? Doncs que potser millor així, perquè per deixar-ho en mans de segons qui... (i aleshores el rei del porcí fa un cop de cap i assenyala el seu fill, el Bartomeu, que s'encamina des del taulell cap a la clienta, a qui atansa el paquetet de pernil salat i sis tipus més d'embotits tallats amb delicadesa. Moment que aprofita per tocar-li lleument el palmell. I en aquest senzill gest en què el paquetet intercanvia de mans es miren amb una espurna de desig que ningú més en tot el mercat podria detectar), i l'hi dic ben sincerament, senyoreta Paula, que per caure en segons quines mans, seria una desgràcia i un disgust tan gran que em sembla que em faria remoure dins la tomba i tot; tingui el canvi i molt bona tarda. Vol que li guardi botifarra amb pebre per a la setmana vinent? Sí? Doncs no es preocupi. Una desgràcia seria! Quin disgust per la seva mare, si arribés a passar!”, rebla amb veu alta el Valeri.

Mentre la Paula Mimeta s'allunya de la parada fent que el caminar ondulant del seu cos ho digui tot, el Valeri mou el bigotet escarransit, i observa amb lascívia i desvergonyiment el ball dels millors glutis de totes les clientes del mercat. El seu fill Bartomeu, secretament victoriós, mut, segueix tallant pernil per a un encàrrec. El Valeri, mentre espera nova clienta, pensa que no es pot aprofitar gran cosa del seu fill i que mai estarà a l'altura dels Capcot, professionals indiscutibles en l'art de la carnisseria. El Bartomeu només espera dues coses. La primera, a mitjà termini, tancar la botiga al més aviat millor, quan el pare mori. "Així descansareu en pau tu i la mare a la vostra daurada tomba i no us donaré cap disgust". La segona, molt a curt termini, plegar ben d'hora perquè té cita amb la Paula, la mare soltera que havia estat lesbiana, que potser encara ho és, i que l'espera per gaudir d'un sopar i d'una nit de sexe esbojarrat.

La Paula Mimeta, mare soltera criticada pel veïnat pel seu suposat lesbianisme, no és lesbiana. O, al menys, no ho és en exclusiva; és bisexual. Per a molta gent prudent i poc interessada a jutjar la vida dels altres, aquestes especulacions posen en evidència la mala fe d'alguns veïns, dedicats a voler saber més del necessari. Rumors i maledicències que no afecten gens ni mica la Paula. En primer lloc, perquè desconeix que part del veïnat s'interessa per les seves habituds sexuals. En segon lloc, perquè encara que ho hagués sabut, no n'hauria fet cas. Una dona que ha viscut amb cruesa el costat més dolorós de la vida com a prostituta, té un concepte dels hàbits sexuals molt més ampli, heterogeni, creatiu, fastigós, avorrit, divertit, alienant i violent. Sentiments que poden aparèixer junts o per separat cada vegada que es fica amb algú al llit —sigui home o dona— hi hagi o no diners pel mig.

La Paula, mare soltera bisexual, criticada —i desitjada—, es vesteix davant del mirall de paret i s'endreça els pits generosos i turgents que la biologia li ha donat, dins uns sostenidors negres d'encaixos i roba transparent que li realcen els monticles i dibuixen una vall bruna i acollidora que fa les delícies dels penis —pocs— que ella hi deixa passejar. De

vegades, alleujar-s'hi i tot. Els llavis, oberts i vermells, i el clítoris suau queden tot just amagats en unes calcetes mínimes que fan conjunt amb els sostenidors i que deixen lliures i descarades dues natges potents. S'emboteix en un vestit multicolor, es retoca els ulls lleument i es dibuixa els llavis de color roig apassionat. Vestida amb aquests mínims hàbits pudorosos i socialment reglamentaris, la Paula fa els últims retocs a la taula. Les tovallles són les de ganxet fetes per l'àvia; els plats i coberts, els de les celebracions; les copes, les altes, netes i brillants, esperen el cava que és al congelador; moltes espelmes enceses i poca llum. Ha enretirat els llençols que cobreixen els sofàs. Si al final la juguesca els porta fins allí i es taquen, ja els rentarà. Se'n va a la cuina a vigilar el forn. Els embotits que li ha preparat el Baldiri estan ben presentats en platets. Torna al menjador, es dirigeix al passadís i, en passar pel mirall, es torna a ullar. Tampoc vol vestir-se com ho fa quan rep clients. Es repassa el pentinat i fa una ullada a la foto d'en Joanet Mimeta, fill de la mare soltera criticada per alguns conveïns desenfeïnats perquè es pensen que és lesbiana quan en realitat és bisexual. Aquesta nit, el Joanet dorm amb l'Helena, la seva tia, la germana estudiosa i sensata que, al contrari del que va fer la Paula, ha sabut aprofitar el temps i les oportunitats que la vida li han presentat. Només cal mirar la riquesa amb què viu i la gent amb qui es relaciona, gràcies als contactes del seu marit. La Paula Mimeta ha deixat en bones mans el Joanet, amor de la seva vida, perquè la seva germana se l'estima amb bogeria. Però, des de fa unes setmanes, se li fa estrany la insistència de la seva germana a voler cuidar del nebot. No li desagrada. Però se li fa estrany.

L'Helena Mimeta, la germana aplicada i centrada que ha fet seves les oportunitats amb què s'ha trobat a la vida, se sent avui una dona diferent. Se sent una dona millor. Sap que avui no serà maltractada. Avui cuidarà del Joanet, fill de la seva germana eixelebrada, la mare soltera menystinguda pels seus veïns, que creuen que és lesbiana, però a qui en realitat tant li agraden els homes (preferentment) com les dones (ocasionalment i en moments de soledat existencial o pruija sexual). Cuidar

del Joanet la salvarà de la violència del Baldiri Capdetrona, el seu marit, l'home que dirigeix una multinacional farmacèutica, que és el principal accionista d'una cimentera, que és president del gremi de la indústria química i assessor íntim del president del Govern. El Baldiri és tan estimat fora de casa com temut entre els quatre envans d'un habitatge de tres-cents metres quadrats, en una zona cèntrica i de preus prohibitius de la capital. Tan respectat com a empresari com odiat i temut com a marit; tan benvolgut per les seves obres caritatives —de “retorn social”, en diuen ara—, com implacable amb els seus punys. Sempre ha tingut un bon ganxo de dreta —havia fet boxa quan era jove—. Però prefereix obrir la mà quan colpeja l'Helena, hàbit gairebé diari en les últimes setmanes. El Baldiri Capdetrona, l'home de prestigi de la indústria contaminant, no ha oblidat les lliçons que el seu pare li va donar quan era petit. “Vigila els artells de la mà”, “embena'ls i, si no pot ser, protegeix-los”, “colpeja amb el palmell o amb l'os que connecta amb el canell”... És un bon sistema; fa mal i deixa marques semblants a un cop involuntari fet amb el cantó d'una taula.

Quan el Baldiri arriba a casa, deixa les claus a la tauleta del rebedor, es treu l'americana i es desfà el nus de la corbata. L'Helena no s'ha de preocupar per si els ulls li brillen pels vapors de l'alcohol o estan entelats pel polsim de la cocaïna. Avui està amb el seu nebot, tots dos asseguts al sofà, amb els peus d'aquest nen salvador a la seva falda. Li està llegint un conte de princeses i prínceps que viuen feliços, sense penalitats presents ni futures, només algun nuvolot en forma de drac ensinistrat per una bruixa malèfica. El nen fa olor de nen, fa olor de vida innocent. L'Helena es posa en guàrdia quan sent que el Baldiri Capdetrona, l'empresari modèlic i prohoms del país, diposita les claus a la tauleta de l'entrada i crida: “Tu!”, monosíl·lab carregat de malastrugança. L'Helena se sent forta quan no diu res i resta asseguda al sofà amb el Joanet. Avui no deixa allò que està fent ni corre amb el cap cot esperant l'insult o la plantofada. L'Helena avui aixeca el cap i mira fixament el seu marit quan entra al menjador i li veu la cara de sorpresa i desconcert per la presència del nen. “Hola, Joanet, ja tornes a ser aquí, eh? Com estàs?”. “Bé”, respon el nen, sense saber si aixecar-se a fer-li un petó o seguir com està, còmode al sofà, al costat de la

seva tieta, segur i protagonista de la història fantàstica de la bruixa malèfica i el drac. L'Helena, la germana de resultats acadèmics excel·lents, que es desenrotlla amb dificultats en la seva vida privada, se sent victoriosa sota l'aixopluc del cos petit del Joanet... i es mira el seu marit amb els ulls del conill que veu passar de llarg l'olfacte extraviat de la fura. El caçador gira cua i crida: "Surto una estona... he quedat. No m'esperis aixecada". El dringuejar de les claus allibera l'Helena de la tensió i el fort cop de porta és el senyal per tornar a respirar. Després d'uns segons lents, en què intenta recompondre's i aferrar-se a la realitat, posa la mirada en el text del conte, en els dibuixos... i s'ho mira com si s'hagués oblidat de saber llegir. "Tieta?", l'anima el Joanet. L'Helena se'l guaita, somriu i prossegueix on l'acció havia quedat interrompuda; just quan el cavaller Joanet visitava amb una torxa els budells freds, humits i llefiscosos del castell. Al televisor, encès i amb el volum desactivat per no destorbar la lectura, presenta les notícies la periodista que a l'Helena tant li agrada, la Malena Deunidó.

La Malena Deunidó, cap d'informatius de Teleteva, relata la feixuga travessia dels refugiats de la guerra de Facunda. Pàries que fugen de la fam i dels trets de les tropes governamentals, que aixafen sense pietat les posicions insurgents. La derrota s'albira aclaparadora i sagnant. No hi ha haurà pietat per als rebels, que han fracassat en l'intent d'enderrocar la dictadura. La Malena ho llegeix amb la distància a què obliga la professió, però hi ha un to diferent que una oïda atenta pot apreciar quan parla d'un i altre bàndol. La Malena creu en l'equidistància, però també opina que la imparcialitat freda, en molts casos, eixampla les injustícies. Se les ha tingut per aquest motiu, i per molts altres, amb l'Adolf Tivat, el director de la cadena i guardià de l'ortodòxia política, de la correcció institucional i de la permissivitat amb els poderosos. L'encarregat, en definitiva, d'escombrar cap a casa del Govern, de les grans empreses i les entitats financeres quan les informacions són delicades. I últimament hi ha massa informacions empestades. Mentre llegeix el que ha redactat, fa aquell posat tan treballat, en

què un lleu moviment de cap o una inflexió de veu ressalta un detall important de la notícia. Ardits usats en sentit noble per despertar la curiositat del telespectador. Per impedir que vagaregi mentre sopa o feineja per la cuina o es posa roba més còmoda o és a punt de canviar de canal perquè vol netejar-se el cervell de la brutícia del dia i mirar alguna sèrie que el distregui de l'existència. Per això, aquest vespre, només les persones que coneixen a fons la Malena Deunido detecten en el seu posat un punt de no retorn, de cossi ple a vessar, de dic que avui no podrà contenir fins arribar al final de l'informatiu. Decidida, aprofita la música que dona pas a l'espai d'informació meteorològica —uns minuts per als fanàtics d'aquestes notícies que n'encerten una sí i tres no i que no superen la perspiciàcia d'un pagès veterà quan aixeca el cap i ulla el cel— i abandona el seu lloc com una bala. La resclosa comença a esquerdar-se-li en forma de renecs. Truca a la porta de l'Adolf Tivat i, sense esperar resposta, l'obre. El responsable institucional de la cadena —abans se'n deia comissari polític— és endut per la rovinada d'acusacions “per manipular de manera barroera i innecessària la informació que hauria de ser crítica, perquè per això ens paguen, als periodistes, perquè informem i formem els nostres conciutadans i no perquè ens utilitzeu com a corretja de transmissió de consignes buides i allunyades de la realitat i dels problemes que afecten la gent. De manera que tot això, ‘jefe’ —paraula que sap que l'emprenya—, t'ho dic perquè penso denunciar totes les vegades que ens has obligat a tergiversar la informació i les presentaré al consell deontològic, perquè les tinc totes documentades. I has de saber que n'enviaré una còpia al consell de la Institució Catalana d'Audiovisuals perquè el tema esclati al Parlament, que ja n'estic fins als collons de tu i de tota la xusma de polítics que no heu fet més que embrutar la professió amb la missió de convertir-nos en uns adotzenats incapaços de fer front a aquesta misèria intel·lectual amb què ens heu ofegat durant aquests anys. Però això ha arribat fins aquí, m'escoltes, ‘jefe’? Fins aquí”. I la Malena Deunido, que sap que el que ha dit s'ha escoltat ben clar a la redacció i al plató, gira cua i fuig esperitada cap al seu lloc, avisada per la melodia que l'informa que l'espai del temps és a punt d'acabar. Marxa satisfeta, però també un pèl

preocupada pel somriure tort i carregat de suficiència del Tivat. Arriba cinc segons abans que la càmera l'enfoqui. Amb el seu posat professional —els anys són els anys i el prestigi no es guanya en un màster—, posa punt i final a l'informatiu del vespre amb el resum de les notícies més destacades i amb un afegitó nou: “I que el món sigui, a partir de demà, un lloc millor on viure”.

Aquesta frase no passa desapercibuda per a la Martina Puigdemà, la dona sol·lícita, sempre amatent, del Pere Corredor. Comentari que ha fet que s'aturés mentre repassa un botó una mica fluix de la camisa blau cel del seu marit estimat. “I que el món sigui, a partir de demà, un lloc millor on viure”, repeteix. Sent com aquest comiat de l'informatiu li remou alguna cosa interior. “Curiós”, pensa. Acaba de recosir el botó, observa orgullosa la feina feta, i s'encanta en el televisor, sense posar-hi gaire atenció. S'aixeca, se'n va al despatx on el seu espòs, treballador de mena, segueix endollat a l'ordinador. Pica a la porta badada i espera, perquè no vol destorbar-li la concentració. Es queda allà plantada gairebé un minut. O més. No li importa. Sap que si no li dona permís és perquè està capficat en un treball transcendent. “Té moltes responsabilitats i molts treballadors al seu càrrec. ‘Soc la clau de volta del departament comercial’, li agrada dir. I segur que és així”. La Martina fa un sorollet amb la gola.

—Ara no —respon el seu marit, que aixeca la vista i la mira com si fos una nosa que ha de suportar.

—No és important.

—Doncs si no és important, per què m'interromps? —la Martina es queda uns segons indecisa.

—Perdona, però et volia explicar una cosa que m'ha passat avui, al mercat...

—I no pot esperar, aquesta collonada?

—Sí, Pere, ja saps que sí

—Doncs ja està parlat... ajusta la porta. No la tanquis. I no m'esperis, que aniré tard a dormir. Tinc la planificació trimestral, que demà he de presentar davant la junta...

—Em quedaré una estona esperant-te, per si acabes abans. Estic llegint *La mort i la primavera*, de la Rodoreda. Saps una cosa? —intenta iniciar de nou una petita conversa—. M'està impressionant molt. No em pensava que la lectura fos tan intensa...

—L'amor, l'amor i la primavera... no fas més que llegir bestieses. Evadint-te de la realitat. Tens sort de no haver d'enfrontar-te al món exterior. Vius millor que vols, mentre jo guanyo les garrofes per a tots dos: la casa que tenim, en aquest barri; i el cotxe nou, d'alta gamma; i les vacances que fem, per mig món, i les joies que et regalo encara que no me les demanis, perquè vull que llueixis com una senyora quan ets al meu costat... Tot ho faig jo, això. Tot! Espavila una mica, llegeix menys i, sobretot, llença aquestes novel·letes de princesetes d'estar per casa.

La Martina, les dues mans creuades al ventre, abaixa la vista, recula i deixa anar un “bona nit” tan fluix que segur que ha quedat tapat pel sorollet dels dits nerviosos del marit al teclat de l'ordinador. La Martina recorre el passadís, se'n va a la saleta, tanca el televisor i el llum i marxa cap al dormitori. “Treballa massa, el Pere, sempre tan responsable! Tampoc era tan important el que li havia de dir. A la pobra Maria li han trobat un tumor al cap, que m'ho ha dit ella mateixa al mercat i estava enfonsada; però ell la coneix poc, la Maria. Ja l'hi explicaré en un altre moment, potser el cap de setmana, quan vingui de córrer, segons l'humor que tingui, perquè si veu que no ha fet els temps que s'ha marcat per a la cursa que prepara, val més callar”. La Martina, l'esposa que tot matrimoni catòlic virtuós voldria tenir, es despulla a poc a poc, es desmaquilla —no en fa servir gaire, perquè al seu marit no li agrada que vagi “pintada com un quadre abstracte”— i es mira al mirall, despullada. Els pits, més aviat grans, encara són joves. Té bons malucs i creu que es conserva bé, tot i l'edat. Camina cap als cinquanta i es veu atractiva. De fet, la mirada d'alguns homes, quan va pel carrer a fer les compres, així l'hi fan entendre. Tot i que ella intenta no fer-ne cas, “que també pot ser una dèria meva i tampoc m'he d'encaparrar amb

aquestes coses, que joestic casada i ben casada amb el meu Pere, que com ell no n'hi ha cap". La Martina es fica al llit, preocupada per si pot incórrer en pecat si deixa que els pensaments agradosos l'assaltin més del compte. Agafa el llibre, però el comentari que ha fet el seu marit sobre les novel·letes romàntiques li ronda pel cap i li impedeix la concentració que mereix la lectura de *La mort i la primavera*. De la porta un pèl oberta del despatx del seu marit arriba un fil de llum suficient per il·luminar la foscor de la seva cambra. Aleshores, comença a escoltar-los de nou. Són els veïns —“aquestes parets semblen de paper”—, que ja hi tornen. Música de blues, d'aquest tan arrossegat, lent, carregat de fregaments de cordes tibades, de sospirs que creixen en intensitat, amb notes de saxofon que posen la pell de gallina i comencen ara els gemecs i el moviment del llit, amb els seus grinyols, i se sent algun crit de plaer que la Martina no recorda haver deixat que la seva boca proferís mai. Paraulotes que cremen, xopes de desig. La Martina tanca els ulls, perquè no vol que aquest tall lluminós del despatx del seu marit l'observi com si fos el focus que il·lumina un escenari i així, en la intimitat dels llençols, segueix escoltant i deixa que la seva mà entri per dins de les calcetes —“aquest pecat no li confessaré al pare Genardiu”— i s'entretengui en els plecs del seu sexe, que s'humiteja com feia temps que no li passava. “Així, sí, no us atureu parelleta —el ritme és sostingut i el capçal del llit colpeja amb força la paret comuna, els xiscles li freguen el coll i els pits, l'esborronen—, no us atureu, porcs, fornieu, així, perdona'm Déu meu, fort, més fort, fins al fons, dits savis, feu-me córrer, així, que el meu cony mullat em faci tremolar, uff”.

El Bartomeu Capcot, excitadíssim, s'atura un moment per contemplar la Paula Mimeta i els seus ulls verds entelats, i la besa mentre deixa el penis dur al fons de tot. Recupera forces i atura el ritme frenètic del capçal de llit, que marca el pas a la paret comuna amb l'habitació del veí. Vol contemplar aquesta dona de qui està desassenyadament enamorat, mare soltera que es guanya la vida amb feines mal pagades i a temps parcial, però que compagina amb

contactes ocasionals molt ben remunerats i que ha sabut dosificar amb prudència, sense despertar sospites en el seu entorn. Doble vida que el pobre escriptor de merda que és en Bartomeu Capcot no es pot imaginar, perquè si ho fes, potser creuria que té al davant material per bastir la novel·la de la seva vida, aquella que l'ha de consagrar a l'orla de les celebritats de la literatura universal. Però això no és el que ara l'ocupa. El pinça el moviment de malucs que la Paula Mimeta fa amb uns espasmes que el xuclen i el converteixen en un instrument de corda, en mans d'aquest cos escultural... "Els pits, els pits, Bartomeu, menja-me'ls, així, sí". Els mugrons eriçats, a punt de ser recoberts una vegada i una altra pels llavis d'aquest home que m'omple com cap altre, per la seva dolçor, perquè em fa sentir dona i no puta, perquè m'agrada com s'entreté en el meu sexe humit, amb els dits i la llengua, i per això jo no el vull deixar que surti d'aquí dins i el bellugo i li ordeno que em penetri, "sí, així, més fort", que em foradi, les meves cames ben obertes, pendent del moment en què estigui a punt d'esclatar, volcànic de semen que vull tot i pertot, fins que no li'n quedi gens, i l'abraçaré, esfondrada tota la seva voluntat, entregat i abatut... i aleshores agafaré el seu membre, que tornaré a endurir, perquè d'alguna cosa m'han de servir aquests anys de posar fermes tites que eren incapaces d'enfilar-se dretes el temps imprescindible per aconseguir expulsar el desig en unes gotetes de res i uns sospirs apagats i fúnebres. Feina que faig sense esma però que em proporciona els diners per pujar el Joanet com cal. Que la vida no és fàcil, que jo no soc com la meva germana Helena, l'estudiosa, aplicada i responsable Helena, que treia notes que jo no vaig ni imaginar ni voler i que ha estat recompensada amb un marit distingit, el Baldiri Capdetrona, prohom del país, mag dels negocis, a qui els bitllets surten per les orelles.

"Avui només vull una mamadeta", li diu el magnat de les finances i senyor de les farmacèutiques al bombó de xocolata negra que llisca la seva mà de dits llargs i ungles de fera salvatge més amunt de la cuixa del gran pròcer de la pàtria. Repenjat a la barra de l'Apol·lo Sexè, un local fi de

prostitució per a clients distingits i celebritats que busquen discreció, l'hoste habitual Capdetrona rep un tracte preferencial. Per això ha pogut triar i ha volgut que sigui la nigeriana Abdulaia, menor d'edat i de pell tibant i suau qui l'acompanyi aquesta nit d'empenyament —“no m'ha agradat la putadeta de la dona, que s'amagués darrere les faldilles del Joanet, merda de nen! El mastegot que avui s'ha estalviat, li caurà demà!”—. Aquesta nit serà ella, l'Abdulaia, qui li haurà d'aguantar la mala llet, que ve acompanyada d'un excés de whiskys. “Anem, bombó de xocolata, vine”, li ordena mentre l'agafa pel canell amb més força de la que caldria i se l'enduu cap a un dels reservats del local, territori de sofàs flonjos i cortines compactes. L'empeny amb la indiferència amb què es llença la bossa al contenidor. El Capdetrona, l'alè pudent a alcohol, se li abraona i li pressiona les galtes fins convertir els llavis plens i perfectes de l'Abdulaia en una ganyota animal. Enterbolit per la cocaïna, descontrolat per l'excés d'alcohol, engega una plantofada a la jove nigeriana, arribada al país de manera clandestina, forçada a fer el que mai no hauria fet, víctima del xantatge d'haver de protegir la seva família, que viu segura mentre ella es deixi potinejar. Per això, amb la mandíbula adolorida, calla quan el gran home, que és el far a l'ombra que guia el president del país, s'obre la bragueta i l'amorra al seu penis tou, pelleringa ridícula. L'Abdulaia ho intenta, però no aconsegueix amb les mans i la boca el que és impossible. Té el coll tenallat pels dits ferrenys d'aquest propietari encantador, aquest gentilhome de les grans festes socials i econòmiques del país. Però no hi ha res a fer. I aleshores, el Capdetrona, orgull de mascle ferit, la colpeja amb el cantell de la mà, que és com s'ha d'estomacar algú per no fer-se mal. Mentre la sang llisca pel nas de l'Abudlaia, el Capdetrona li diu que és una puta de merda, i una negra dels collons que s'hauria d'haver quedat gronxant-se a les lianes de la selva, i li fot un cop de puny amb els artells que li rebenta el nas i els llavis, i en repeteix un altre que li fa una fissura en el pòmul esquerre, “que ni fotre una bona mamada, saps fer”. I quan és a punt d'agredir-la de nou, una fiblada al pit el deixa garratibat. Acte seguit, li arriba una punxada al mig del cervell, com si un estilet fi i llarg li travessés el crani i li burxés la massa encefàlica. Només són uns segons,

els suficients per mantenir els ulls oberts i no veure-hi res, els instants necessaris per fer tentines amb els pantalons abaixats i la tita morta i caure com un sac de boxa als sofàs flonjos. L'Abdulaia, amb la cara i les mans ensangonades, se'l mira sorpresa i espantada. Mentre el Capdetrona espeternega, l'Abdulaia s'aparta i intenta detenir la sang del nas, trencat. I espera encara una mica més, mentre observa que el Capdetrona respira amb dificultat i fa dèbils sorollets de ratolí esporuguit. I espera encara una mica més, mentre ella plora i les llàgrimes se li barregen amb la sang. No s'hi veu d'un ull. L'Abdulaia, els llavis inflats, vigila la respiració lenta, gairebé inexistent del Capdetrona. I espera una mica més, fins que el pit deixa d'anar amunt i avall. I espera una mica més. L'Abdulaia —petita victòria?, potser venjança?—, ara no té pressa. Amb l'augment del dolor per l'allisada rebuda, deixa que passin uns minuts més, ara que ja sap que és mort, perquè necessita seguir plorant en la intimitat d'aquest reservat. Necessita esbravar-se; per ella i per la seva família, ignorant del que és i del que fa, enganyada amb el que ella els explica pel telèfon vigilat; confiats els seus pares i germans que progressa, perquè així ho demostren els calés que els envia, pocs, però suficients per viure al seu país amb millors perspectives de les que han gaudit durant generacions. L'Abdulaia espera una mica més, fins que se li afluixen les tensions. Esgarrifada per la presó de vellut en què viu, humiliada en el més profund i temorosa per la perspectiva de viure així tota la vida, amb els llavis rebentats, el nas sagnant, la cara i l'ull deformats... aleshores sí, crida. Xiscla.

Tot és un gran rebombori i un córrer d'aquí cap allà. Algú brama “crideu l'ambulància”. Una altra veu mana “no! Primer aviseu els clients, que els doni temps a marxar, abans que vingui la policia”. Un altre fa la pregunta clau “què fem amb el Capdetrona, truquem a la dona?”. I sí, un que té el telèfon, perquè n'és amic llunyà, ho fa, i li truca malgrat que sap que no serà fàcil el que li haurà d'explicar del gran artista de les finances i model de l'empresariat del país.

“Hola, Helena, soc el Damià...”. L’Helena, mig adormida, amb el mòbil a la mà, tarda uns segons a reconèixer la veu, a identificar el nom. Són gairebé les dues de la matinada.

—No sé si et recordes de mi, ens vam conèixer en el sopar solidari per recollir fons contra la fam a l’Àfrica subsahariana, al Palau...

L’Helena no respon. Encara endormiscada, el primer que li preocupa és el Joanet. Comprova que respira profundament al seu costat, al llit.

—Et truco perquè ha passat una cosa greu. El teu marit, li ha passat que, que no sabem com ha estat, però sembla un atac de cor, molt fort, fulminant i és... és mort, Helena —més segons de silenci—. Ha passat fa poc, Helena, en un local i ens preguntàvem si el vols moure...

—On? —pregunta la dona envejada perquè vivia amb un model d’empresari modern, exemple de civisme compromès amb el país.

—És un local de trobades, Helena.

—De putes?

—Bé, no, és un lloc on es fan relacions...

—De putes, doncs. Com es diu?

—A què et refereixes?

—Com es diu el local, Damià.

—Apol·lo Sexè

—Hahahahaha —l’Helena riu amb ganes. Les rialles duren un minut, o més. El Damià, a l’altra línia del mòbil, sorprès, pensa que la reacció és fruit de la tensió, de l’impacte emocional per la terrible notícia.

—Helena, perdona, però hauríem de...

—I què hi feies tu, aquí, Damià?

—Com?

—Relacions? Contactes? Hahahahaha

—Escolta'm, Helena, i fes-me cas, perquè hem d'actuar ràpid. Podem agafar el teu marit i portar-lo a casa, per evitar que el trobin aquí —silenci per part de l'Helena—. Ja m'entens, l'escàndol, les preguntes, la policia... i els mitjans de comunicació, que s'hi acarnissaran com mai —l'Helena continua sense dir res—. Si el traslladem a casa podràs dir que t'has llevat i te l'has trobat mort —més mutisme—, aquí hi ha gent de confiança i ningú no ho sabrà mai, només se n'han assabentat...

—Truca a l'ambulància, Damià, i a la policia i al jutge de guàrdia, si cal, i que se l'enduguin directament al tanatori. Que no passi ja per casa. Ja l'aniré a veure demà, quan l'hagin arreglat una mica, els professionals del bell morir, hahahahaha...

—Però Helena, reflexiona una mica; ara no estàs bé...

—Ah, i avisa els del tanatori que no els penso dur roba nova, que s'arreglin amb la que porta al damunt —silenci desconcertant a l'altra banda del mòbil—. I gràcies, Damià, per la trucada... i espero que els contactes que has fet aquesta nit en aquest local de prestigi t'hagin servit en els teus negocis.

Abans que es talli la comunicació, el Damià sent una riallada que el fa sentir ridícul. L'Helena desconnecta el so, contempla el Joanet i se sent feliç. Com mai. I alliberada. S'atansa al nen, li busca l'escalfor i l'olor i es recorda quan dormia així, abraçada a la seva germana, que no va ser com ella, però que, potser, ha portat una vida més feliç.

La Paula

s'ha desvetllat però no es mou de llit, acotxada en l'escalfor que el pit, les cuixes i el membre del Bartomeu Capcot desprenen a les seves natges i esquena. S'hi troba a gust, però té gana. Aparta suaument el braç de l'amant i es lleva a poc a poc, per no fer soroll. El Bartomeu dorm profundament. Despullada, viatja a la nevera, i la llum del frigorífic il·lumina en un joc d'ombres i relleus el seu esplèndid cos de dona que ha hagut de sobreviure a la vida amb més determinació i força de voluntat que d'ajut del destí, sempre esquerp. Tria un albercoc i un iogurt. La fruita se la menja mentre camina en direcció al

televisor i guarda el pinyol a la boca. S’hi pot passar hores, fent viatjar el cor de l’albercoc entre les dents i les genives, fins que li fan mal les barres. Són gairebé les quatre del matí i està ben desvetllada. Encén l’aparell, abaixa el volum i s’estira al sofà, acompanyada de la resplendor de les imatges de la pantalla. Amb el comandament fa saltar les cadenes com si fossin esquitxos d’aigua. Fins que una imatge de l’empresari i conegut prohoms de Catalunya, Baldiri Capdetrona, a un racó de la pantalla, li crida l’atenció. La Paula té un ensurt. Llegeix els títols de la informació d’última hora: mort sobtada, causes per ara desconegudes, ambulància que no ha arribat a temps, aixecament del cadàver, primeres declaracions d’algunes persones que el coneixien... cap informació sobre on ha mort, però sembla que no ha estat a casa. Això la tranquil·litza. La Paula canvia al canal de vint-i-quatre hores d’informació de Teleteva, mentre truca a sa germana.

“Que no surti el lloc on se l’ha trobat mort. M’heu entès?”, crida L’Adolf Tivat, responsable de la cadena, al Pere Llumí, cap de programació. L’ordre que ha rebut el Tivat des de Presidència ha estat clara. Protegir el bon nom de l’insigne Capdetrona. Més que una ordre ha estat un “et tallarem els collons si en surt la més mínima referència. Ja saps que tens futur al partit. Aquest és el moment de demostrar que t’interessa”. Per això, el Tivat ordena i amenaça el Llumí, i no escolta el que aquest li diu... fins que, tip d’aguantar-li l’escriadassada, el subaltern el talla: “Mira el directe, collons! La Malena és al lloc dels fets amb una unitat mòbil. Arribes tard”. I el Tivat, els llavis premuts, els batecs del cor a mil, el comandament tremolant-li a una mà i el mòbil aferrat a l’altra, observa el primer pla d’un cartell lluminós, un fal·lus amb forma de coet vermell llampant. El local és l’Apol·lo Sexè. El zoom de la càmera s’obre i apareix la Malena Deunido, professional com n’hi ha poques, —“la mala puta s’hi ha ficat”—, que té les seves fonts —“l’hi havia d’haver dit al despatx, quan m’ha esbronat com una bèstia”— i s’ha atansat al puticlub, on s’ha trobat el cos sense vida del gran prohoms del país —“però soc tou, i em pensava que la cadena li devia una comunicació personal, per una qüestió de deferència,

després de tants anys”—, per cobrir una notícia d’abast social, pel personatge, pels seus lligams econòmics i polítics, per la qüestió ètica de saber què hi feia en un puticlub, preguntes que la Malena desgrana amb la pausa i to professional que la caracteritza, incisiva, —“però avui, sí, filla de la gran puta, avui seràs la primera a rebre la carta d’acomiadament, perquè ja tens l’edat i l’expedient de regulació d’ocupació és damunt la taula i té tot l’assessorament legal”—, lligant les repercussions que tot això pot provocar, caminant en el fil de la interpretació, sense caure en l’especulació barroera, i callant allò que encara no és segur —“ara sí que et fotrè al carrer per sempre més...”—, a l’espera que durant el minut de desconnexió, li confirmin que el Capdetrona estava amb una menor il·legal, d’origen africà, segrestada per les màfies de la prostitució —“acabaré amb tu... em cago amb tota la teva família”—.

Davant del televisor,

la Teresa Semprònia mira la seva mare, la Malena Deunido, i la veu diferent. Amb un micròfon a la mà o al plató de Teleteva, és una altra dona. Es transforma. Però avui és la seva mare. Avui, mentre l’observa a les connexions en directe per la defunció sobtada del Capdetrona, trobat mort en un club de prostitutes amb una dona menor—la notícia ja ha estat confirmada; l’escàndol serà majúscul—, no veu la periodista que no és gairebé mai a casa, aquella dona amb qui no coincideix gairebé en res. Veu la seva mare. Té al davant la dona que fa poc més d’una hora la tenia agafada entre els seus braços i li acaronava el cabell, que també besava, mentre ella, la Teresa, plorava desconsolada, afectada pel menyspreu del Patrici Salpebrat, l’expert jugador de cartes i pèssim estudiant d’Econòmiques. I la seva mare periodista l’amoixava, mentre ella estava desfeta. I aquesta dona flagel del poder en un món de la comunicació que ja no és el quart poder, sinó que ha estat xuclat pel poder i li fa la feina de majordom, aquesta dona a qui mai confiava res és, ara mateix, la seva confident, fins i tot des de l’altra banda de la pantalla. Ha estat la mateixa Teresa qui li ha dit, quan li han trucat, “mama, ves-hi, és important; no ho deixis escapar, és una notícia important, em trobo bé, em referaré; gràcies, mama, t’estimo... ”.

I la mama Malena, mòbil a la mà, les claus del cotxe a l'altra, sortia i donava ordres a la unitat mòbil per fer la connexió en directe, mentre recuperava la trucada de la font que li havia donat la primícia. Esperitada i feta un remolí d'emocions i compromís professional, pregunta: “Segur que estaràs bé?” —feia anys que no sentia la Teresa tan propera—, “sí, mama, fot el camp, cony!”. I ara té sa mare dirigint tota la informació des de la façana del puticlub, mentre dona pas als companys de plató i als que s'han apostat a casa del president del país. Ablanida després d'un dia de disgust en què els nervis l'han destrossada, la Teresa es relaxa i és a punt d'adormir-se. Arraulida al sofà, recorda les paraules de la mare periodista: “Deixa'l estar. Aquest home no paga la pena, Teresa, filla. Ell ja ho havia decidit feia dies i ha utilitzat les cartes per fer-te'n culpable, la sort no hi té res a veure, amor meu...”.

“Va, xato, lleva't, estàs bé?”, demana la Marina de cal Trepat des de la cuina, en veure que el seu fill no es lleva. Li prepara un parell d'ous ferrats i una mica de cansalada. Ella ja fa una estona que trasteja. S'ha despertat diferent, avui; amb ganes de fer coses. Ha planxat durant una hora i ha netejat els armaris de la cuina; per fora, de moment. No volia treure tots els gots i plats i tasses i andròmines que hi guarda, per no despertar el seu Jaume estimat, que té problemes de visió i que es passa el dia tancat en un caixó metàl·lic i ven loteria d'una famosíssima associació que ajuda persones amb minvades capacitats físiques i psíquiques. Aquest matí, la Marina de cal Trepat s'ha vestit amb una faldilla nova, i s'ha posat unes mitges sense forats. L'ansia la corseca des de fa uns dies i creu que s'ha de vestir bé, perquè el que vol dir es mereix una indumentària adient, res de l'altre món. “Si m'ho faig venir bé, avui li diré qui és el seu pare —està nerviosa—, em faig gran i crec que té dret a saber-ho; és veritat que ell tampoc m'ho pregunta, però se'm passa el temps i un dia no em despertaré i no l'hi hauré dit. Però he de mirar-lo a la cara i observar-li el gest quan li apunti aquesta possibilitat, copsar si saber la veritat li pot fer més mal que bé... perquè el meu fill el coneix, el seu pare, i això pot ser bo i dolent alhora...”, pensa la Marina mentre crepiten els ous ferrats.

“Fillet, et trobes bé?”, pregunta la mare entregada mentre obre un pam la porta de l’habitació del seu fill, que jau a hores en què sempre està llevat i amb la gana esmolada. El nen no es belluga. La Marina s’hi atansa més. L’habitació fa olor de tancat; si no fos una mare tan amatent, una altra persona diria que s’ensuma una fortor a peus i suor acumulada i congriada que fa difícil respirar-hi. El munt de carn que li mostra l’esquena, mig tapada pel llençol, no s’infla i desinfla pel moviment d’onada suau de la respiració sonora —gairebé ronc—, habitual en el seu fill estimat. La Marina s’hi atansa més. Li toca l’espatlla i li sembla que la té freda. Tot el braç és fred. El sacseja fort i no reacciona. La Marina fa la volta al llit. El Jaume Malfat, el nen que no coneix pare, amb problemes greus de visió, té els ulls oberts i no respira des de fa hores. Ajagut al llit es mira sa mare, però no veu aquella ombra tan familiar. La Marina, espantada per aquesta mirada buida, inert, li tanca les parpelles i estrena un plor tranquil i silencios. Corre cap a la cuina, perquè els ous gairebé es cremen. Els treu de la paella, els posa al plat, al costat de la cansalada, en el lloc on s’asseu habitualment el seu fill. El tovalló i els coberts, preparats; les llesques de pa, al cistellet, i tres dits de vi omplen el got, preparat com sempre. Les llàgrimes li llisquen galtes avall, a la Marina de cal Trepat. Mentre el seu cos es mou a cops sincopats pels sanglots, decideix que entrarà a fons en la neteja de la cuina. Traurà els gots, les tasses, els plats i les andròmines i ho netejarà tot. Té temps, avui. Té tot el temps del món abans no es llevi el seu fill estimat. Si li truquen des de la feina, dirà que no es troba bé, que hi anirà demà, al minúscul receptacle on reparteix sort —poca—, “perquè els clients s’han de cuidar, que la feina no la regalen, fill, però tu, avui, descansa i recupera’t, que si no et venen de gust, els ous, no et preocupis, al migdia ja et faré una altra cosa més lleugera, i perdona’m si faig una mica de soroll, que a la cuina li convé neteja, i també al rebost... ja hi aniràs demà, a vendre butlletes, que els clients no es poden perdre, però per un dia no passa res; tu, avui, descansa, amor meu”.

El Pere Corredor avui té

més pressa que mai i així que arriba a la cabina metàl·lica, on busca la sort esquerpa, pica amb

més intensitat del que és habitual. És un manyoc de nervis. No ha dormit en tota la nit per culpa d'aquest informe en què es juga el seu futur. Insisteix amb els artells a la finestra, fins que hi aboca el nas mentre fa visera amb la mà i no hi veu la figura grassa i rotunda del venedor habitual, el nom del qual mai s'ha preocupat de conèixer. L'espitllera, però, és oberta i de dins del calaix s'esbrava el tradicional olor de transpiracions espesses que acompanya l'entrega de les butlletes. El Pere Corredor, responsable del departament de comercials de la multinacional Omnímodum, exigent i puntera, no sap per quin motiu aquest detall —el de la gattonera oberta, com si deixés el camí lliure a l'escapatòria d'un secret—, el desassossega. Marxa marcant els talons a les rajoles de les voreres —s'ha posat les sabates noves i la dona, la Martina, li ha triat el millor vestit que tenia, li ha repassat la ratlla dels pantalons i li ha buscat l'òptima combinació de camisa i corbata— i es dirigeix a la boca del tren. Arriba amb temps. Avui no intentarà fer una becaina, perquè no podria. Està nerviós. Farà l'última repassada a l'informe, que ell creu que és impecable, com sempre, i es dirigirà a la junta amb la seguretat amb què ho fa quan li toca presentar els objectius, pel damunt de les expectatives, perquè així és el seu equip, al qual exigeix i maltracta més enllà del que seria raonable o educat. Però això li és igual a l'empresa, si la rendibilitat és alta. Així, doncs, què el preocupa? No és el què. És el qui. No li agrada el Florentí Fumet, un home obscur, de càrrec indesxifrabable —adjunt a la direcció comercial internacional—, una mena d'esglaó entre el que ell fa i el seu superior. “No m'agrada com em mira, ni els copets que fa, negatius, amb el cap, mentre presento les xifres, ni el mig somriure que intenta amagar amb els dits, quan analitzo les perspectives de negoci... Se m'ha entravessat aquest fill de puta, amb el seu càrrec de merda seca i les seves pretensions”, es neguiteja el Corredor, l'inqüestionat pilar del comerç, que res hauria de témer, però que avui no les té totes. “I si sap alguna cosa?”.

El Florentí Fumet s'ha preparat bé la junta d'avui. Sap, fins i tot, en quin moment farà la pregunta clau que deixarà al descobert les maniobres del Pere Corredor, l'home que ha cregut que podria enganyar l'empresa amb les

seves maniobres econòmiques i l'enginyeria comptable —“una bastida mal girbada, més aviat patètica!”— que ha emprat durant anys per estafar a l'empresa petites quantitats amb factures falses que havien passat desapercebudes pel departament de comptabilitat. “Però no per al meu ull de falcó. Per això vaig ser el número u de la meva promoció i em va fixar l'auditora internacional WatchingAll, al dia següent d'acabar la carrera. Sapastre, que ets un sapastre, Corredor! Et deixaré en pilotes just en el moment en què presentis les projeccions per al proper trimestre i et preguntis si aquesta previsió incorpora, o no, el descompte dels teus honoraris opacs... i aleshores gaudiré amb la lividesa de la teva cara i, molt probablement, amb l'embarbussament del teu discurs, que intentaràs ocultar amb una pregunta retòrica, com ‘què vols dir amb això?’. Un intent fracassat d'amagar el que els responsables de l'empresa ja coneixen, gamarús! Però la direcció d'Omnímodum ha preferit escenificar el teu fracàs i escarni públic, que es convertirà en un acomiadament sense dret a indemnització”. El Florentí Fumet es guaita al mirall del lavabo de la multinacional i creu, mentre s'arregla la corbata, que hi ha poques persones més capacitades que ell per dirigir aquesta empresa, ubicada en aquest edifici espectacular, fet de transparències i espais rectes i ondulants, en una barreja perfecta, ideada pel prestigiós Ikihozami, tan admirat com criticat en el món, perquè les seves creacions, impactants, mai deixen indiferent a ningú.

Kushumo Ikihozami decideix, mentre es mira la maqueta que té al davant, que aquesta serà la seva obra inacabada, que no la finalitzarà, que ja en té prou, de fama i de crítiques, i no perquè no les pugui suportar, perquè té la consciència de titani, sinó perquè vol deixar-la a mig fer, com un gest inacabat, com una creació inconclusa, oberta, expectant; amb l'esperança que un esperit creatiu millor o diferent o més atrevit li doni l'empenta final, si és que la mereix. Pensa que una obra inacabada és quelcom que anuncia i espera, que proposa i escapa, com el gest inspirat que fa ara mateix, amb els ulls tancats, al paper blanc, immaculat, de la seva taula, l'inici de la seva obra mestra, un gest en l'aire, inacabat...

